

MƏDƏNİYYƏT

Xalq yazıçısı Anarın "Tibb qəzeti"ndə dərc olunmuş müsahibəsini oxucularımıza təqdim edirik:

Budəfəki həmsöhbətim müasir Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli siması, bir vaxtlar adları dillərdən, əsərləri əllərdən düşməyən məşhur "60-cılar nəslə"nin nümayəndəsi, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, xalq yazıçısı Anardır. Nasir, tərcüməçi, şair, "Ağ liman", "Beşmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi", "Əlaqə", "Dantenin yubileyi", "Sizsiz" və s. kimi onlarla əsərdən, ssenari müəllifi, quruluşçu rejissoru olduğu "İmtahan", "Otel otağı", "Üzeyir ömrü", "Qəm pəncərəsi", "Sübün səfiri" kimi çoxsaylı filmlərdən hər kəsin çox yaxşı tanıdığı, sevdiyi dəyərli ziyalı Anar.

- Bu qədər geniş fəaliyyət sahəsi, gərgin iş rejimi sizi yormur?

- Əlbəttə, yorur. Amma bu mənim həyat ritimidir. Lap gənc yaşlarımdan işləməyə alışmışam, ömrüm boyu da belə davam edib. Hətta istirahət günləri də, məzuniyyətim müddətində də işləyirəm, yaradıcılıqla məşğul oluram. Demək olar ki, dincəlmirəm.

- Anar müəllim, "Macal" əsərinizin qəhrəmanı Fuad, hətta öz-özünü görməyə, düşünməyə də vaxt, macal tapmır. Sizin necə, işlərdən, qayğılardan, problemlərdən, heç olmasa, özünü baş-başa qalmağa macalınız olurmu?

- Arada olur. Adətən gecələr özümü çəkilirəm, düşünürəm, keçən ömrü, ötən günləri yada salıram, itirdiyim doğmalarımla "danışırım"... Və ağıma gələn cürbəcür fikirləri qeydə alıram. Azərbaycan və rus dillərində nəşr olunan "Gecə düşüncələri" adlı kitabım elə həmin fikirlərin toplusudur.

- Deyirlər ki, hər yazıçı bu və ya digər dərəcədə özünü yazır. Maraqlıdır, hansı əsərinizdə və ya konkret olaraq hansı obrazda daha çox özünüzsünüz?

- Bəli, yazıçı özündə olan cəhətləri qəhrəmanlarına paylayır. Mən də bütövlükdə yazılarımdayam. Düzdür, yazmadığım şeylər də var. Yəqin ki, onları heç yazmayacağam da. Hər insanın müəyyən sirləri olur. Amma, ümumilikdə, dünyagörüşüm, həyata, insanlara münasibətim, xarakterim yazılarımda, obrazlarımda əksini tapıb. Fransız yazıçısı Flober deyir ki, "Madam Bovari mən özüməm". Bu sözə böyük həqiqət var və heç də təəccüblü deyil. Çünki yazıçı təkcə kişi obrazlarında

Anar: "Şüarlar, təntənəli nitqlər söyləməklə aram yoxdur"

yox, qadın obrazlarında da görünür. Mən deyirdim ki, Kəbirinskədə də, "Macal"dakı Fuadda da, Zaurda da, hətta Təhminədə də mən varam.

- Əsərlərinizdə qəhrəmanlarınızı heç bir şəkildə ideallaşdırmırsınız. Sizcə, insan mükəmməl ola bilməz?

- Mənim əsərlərimdə müsbət və ya mənfi qəhrəman yoxdur. Çalışmam ki, insan olduğu kimi, bütün tərəfləri ilə təqdim edim. Çünki nə tam yaxşı, nə də tam pis insan olmur. Sadəcə, bəzilərində yaxşı, bəzilərində pis cəhətlər daha çoxdur. Məsələn, siz "Tibb qəzeti"ndən olduğunuz üçün "Şəhərin yay günləri"nin əsas qəhrəmanlarından olan həkim Bəhrəm nümünə gətirmək istəyirəm. O, həm yetim qalmış qardaşı oğlunu böyütdən qayğıkeş, həm də özündən razı, lovğa insandır.

- Bəs, ədəbiyyat, mütaliə insanı təkmilləşdirir, tərbiyə edə bilərmi? Yəni ondakı yaxşı və pis xüsusiyyətlərin nisbətini yaxşıya doğru dəyişə bilərmi?

- Deyirlər ki, ədəbiyyatın insanlara bö-

yük təsiri var. Amma burada söhbət birbaşa təsirdən getmir. Məsələn, hansısa oğru bu əməli pisləyən bir roman oxuyursa, həmin an dəyişir. Ya da hansısa rüşvətxor satirik əsər oxumaqla əməlinə əl çəkmir. Ədəbiyyat insanları, onların mənəviyyatını təcridən zənginləşdirir. Əgər insan həqiqətən ədəbiyyata bağlıdırsa, mütaliəni sevirsə, ədəbi əsərləri oxuduqca onun daxilində bir təmizlənmə, saflaşma gedir.

- Anar müəllim, "Yaxşı padşahın nağılı" əsərində özünü yaxşı göstərmək istəyən, amma müstəbidlik edən, insanlara zülm verən, onların iradəsini qırmağa çalışan padşahın obrazını yaratmışınız. Düşünürsünüz ki, sözün həqiqi mənasında, yaxşı padşah olur, yoxsa onları ancaq nağıllarda uydurublar?

- Bu əsərdəki padşahı həyatda gördüklərim, müxtəlif ölkələrdə olarkən müşahidələrim əsasında ümumiləşdirilmiş obraz kimi yaratmışam. Tarixdə diktatorlar çox olub. Amma, əlbəttə ki, yaxşı pa-

dşahlar, ölkə başçıları da az olmayıb. Elə Azərbaycanın tarixinə baxsaq, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövrünün liderləri Ə.M.Topçubaşovu, M.Ə.Rəsulzadəni, F.X.Xoyskini, N.Yusifbəyovu və şəxsən mənim gördüyüm, yaxşı tanıdığım Heydər Əliyevi görürük. Heydər Əliyev həm çətin bir dövrdə ölkəni xilas etdi, həm də yeni Azərbaycanın qurucusu oldu.

- "Yazıçı Anar" deyəndə niyə, ilk növbədə, hər kəsin ağına "Beşmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi" əsəri gəlir? Sizcə, ən yaxşı əsəriniz olduğu üçün, yoxsa bu əsər "şanslı doğulub"?

- Yəqin ki, "şanslı doğulub". Çünki mənim başqa əsərlərim ondan aşağı səviyyədə deyil. O əsərin şansından, hətta bu gün də sui-istifadə edənlər tapılır. "Təhminə və Zaur" adlı serial çəkiblər. Cəmi bir seriyasına baxmışam. Onun mənim əsərimə heç bir aidiyyəti yoxdur. Tamam başqa fikir, ideya və sətirdir. Populyar olduğu üçün mənim əsərimin qəhrəmanlarının adını götürüblər. Amma, sadəcə, adını götürüblər.

- "Gecə düşüncələri"ndə axirətə bağlı paradoksal fikirləriniz var. Necə oldu ki, axirətə inamın, sadəcə, bir təsəlli olduğunu düşündünüz?

- Uzun illər inanmışam ki, başqa dünya var. Fikirləşirdim ki, mənim bütün həyatım, yaşadıklarım birdən-birə yox ola bilməz. Amma sonra axirət dünyasına inamım bir gün ağıma gələn sadə bir fikirdən sonra sarsıldı. Düşündüm ki, axı mən dünyaya gələndə kimi də bunlar yox idi. Dünyaya daha ayıq gözlə baxanda başa düşürəm ki, insan yoxluqdan gəlib, yoxluğa gedir, dünyanın əvvəli qaranlıq olduğu kimi, sonu da qaranlıqdır.

- Maraqlıdır, adınızın mənası nədir?

- Bu barədə insanlar öz aralarında deyirlər ki, Anar adı "Anası Nigar, Atası Rəsul"sözünün baş hərflərindən yaradılıb. "Anar" anmaq feilindəndir. Digər fikir isə uydurmadır. Doğru olmasa da, maraqlı alınıb. Belə şey atamla anamın ağına heç vaxt gəlməyib.

"Junior Eurovision 2018" mahnı müsabiqəsinin qalibi məlum olub

BELARUS paytaxtı Minskə "Junior Eurovision 2018" mahnı müsabiqəsinin finalı keçirilib. "Report" xəbər verir ki, yarışmada Azərbaycanı təmsil edən Fidan Hüseynova "I Wanna Be Like You" mahnısını səsləndirib.

O, 47 səs toplayaraq 16-cı yerə layiq görülüb. Müsabiqənin qalibi isə "Anyone I Want To Be" mahnısını səsləndirən Polşa təmsilçisi Rokšana Wegiel olub. O, 217 səs toplayıb. Qeyd edək ki, finalda Ukrayna, Portuqaliya, Qazaxıstan, Albaniya, Rusiya, Niderland, Azərbaycan, Belarus, İrlandiya, Serbiya, İtaliya, Avstraliya, Gürcüstan, İsrail, Fransa, Makedoniya, Ermənistan, Uels, Malta və Polşa təmsilçiləri yarışblar.

"Bu qədər nifrəti hardan almırsınız?"

"CİDDİ danışsan, yazırlar ki, özündən razıdırlar. Gülüb danışsan, yenə də narazıdırlar. Yazırlar ki, sünidirlər və başqa bir şeylər. Paltar geyinirsən, mütləq bir səhv axtarıb tapırlar və o mövzuya yapışırlar. İngiliscə bir söz deyəndə normal qarşılaşırlar, rus dilində bir söz dedinsə, vəssalam... Hər bir söz deyir. Amma çoxu istəyir ki, onların uşaqları rus dilini də bilsinlər".

Bu sözləri müğənni Nigar Camal instaqram səhifəsində yazıb. O, şənbə günü "Zaurla Günaydın" programına qonaq olarkən söylədiyi fikirləri, onunla birgə efrədə olan məşhurları tənqid edənlərə cavab verib: Nə vaxtsa, nədənsə razı qalacaqsınız? Bu qədər neqativ və nifrəti hardan almırsınız? Bəyənmirsinizsə, baxmayın, kefinizi pozmayın. Sevmirsinizsə, izləməyin. Oksana (Rəqqasə Oksana Rəsulova) kökəlib? Arıqlayacaq da. Ana olandan sonra

ilk ayda ideal bədənə sahib oldunuz? Afaqı (redaparıcı Afaq Gəncəli) xoşlamırsınız? Niyə o, həyatda sevinməməlidir? Ağlayan bayquşları görməyə öyrəmişiz. Qəmdən heç kim ölmür. Günay (aparıcı Günay Baxşəliyeva) sizi nə ilə qane etmədi? Mehribanlığı və pozitivliyi ilə?"